

Sygn. akt VIII GC 1708/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lipca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący Asesor sądowy Przemysław Kociński

Protokolant st. sekr. sąd. Dorota Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lipca 2019 roku w B.

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w L.

przeciwko (...) z siedzibą w K.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 893,48 zł (osiemset dziewięćdziesiąt trzy złote czterdzieści osiem groszy) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 8 marca 2018 r. do dnia zapłaty,

II. umarza postępowanie w zakresie kwoty 1.947,82 zł (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści siedem złotych osiemdziesiąt dwa grosze),

III. oddala powództwo w pozostałej części,

IV. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 668,05 zł (sześćset sześćdziesiąt osiem złotych pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu,

V. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 27,00 zł (dwadzieścia siedem złotych) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VI. zasądza od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bydgoszczy kwotę 152,98 zł (sto pięćdziesiąt dwa złote dziewięćdziesiąt osiem groszy) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych,

VII. zwraca powodowi kwotę 49,00 zł (czterdzieści dziewięć złotych) tytułem zwrotu połowy opłaty od cofniętej części powództwa.

Asesor sądowy Przemysław Kociński

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w L. (poprzednio (...) Spółka Akcyjna) wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) z siedzibą w K. kwoty 3.357,90 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 8 marca 2018 r. do dnia zapłaty, a także o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w wyniku kolizji drogowej z dnia 11 stycznia 2018 r. został uszkodzony pojazd marki C. o nr rej. (...) stanowiący własność J. K.. Podał, że pozwany, jako ubezpieczyciel odpowiedzialności cywilnej pojazdu sprawcy tej kolizji, uznał swoją odpowiedzialność za szkodę i wypłacił bezsporną część odszkodowania w zakresie uszkodzenia pojazdu. Powód w złożonym pozwie powołał się natomiast na poniesione

przez poszkodowanego koszty z tytułu najmu pojazdu zastępczego oraz wskazał, że nabył przedmiotowe roszczenie w drodze umowy cesji wierzytelności. Podał, że domaga się zapłaty odszkodowania za najem pojazdu zastępczego, które swoje źródło ma w wystawionej fakturze, gdzie żądana wartość została wyliczona jako iloczyn dni korzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego (14 dni) oraz stawki najmu w wysokości 195 zł netto za dobę najmu, co po doliczeniu podatku VAT daje kwotę w wysokości 3.357,90 zł brutto. Pozwany nie wydał decyzji w sprawie przyznania odszkodowania z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego, pomimo zgłoszenia roszczenia w tym zakresie. W ocenie powoda wskazaną na fakturze VAT stawkę za 1 dzień najmu pojazdu zastępczego, przy uwzględnieniu szeregu korzystnych postanowień umownych, intratnych z punktu widzenia najemcy, uznać należy za uzasadnioną. Wyjaśnił, że odsetki ustawowe liczone są od upływu 30 dni od dnia zgłoszenia do pozwanego roszczenia o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego, które miało miejsce w dniu 5 lutego 2018 r.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska wskazał, że po zapoznaniu się z roszczeniem objętym pozwem uznał swoją odpowiedzialność za szkodę związaną z najem pojazdu zastępczego, przyjmując za uzasadniony najem pojazdu zastępczego przez okres 14 dni, dokonując jednocześnie weryfikacji stawki najmu do wysokości 139,13 zł brutto za dobę, w konsekwencji czego decyzją z dnia 16 sierpnia 2018 r. przyznał na rzecz powoda odszkodowanie z tytułu najmu pojazdu zastępczego w łącznej wysokości 1.947,82 zł brutto. W ocenie pozwanego dalsze roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie, zaś sporna jest wyłącznie wysokość stawki najmu pojazdu zastępczego. Pozwany stwierdził, że kwota najmu pojazdu przez poszkodowanego w wysokości 239,85 zł brutto za dobę jest rażąco zawyżona. Wskazał również, że wynajęty przez poszkodowanego pojazd zastępczy nie odpowiadał klasie pojazdu uszkodzonego. W tym zakresie pozwany stwierdził, że zachowanie poszkodowanego i tym samym powoda, należało uznać za celowe powiększanie szkody. W jego ocenie odsetki od ewentualnie zasądzonego odszkodowania powinny być zasądzone od dnia wyrokowania.

W piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2018 r. powód, mając na uwadze uznanie roszczenia co do kwoty 1.947,82 zł, cofnął pozew w tym zakresie wraz ze zrzeczeniem się roszczenia. W pozostałej części podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. W ocenie powoda, jeżeli nie kwestionuje się prawa poszkodowanego do wyboru zakładu naprawczego, to nie ma również podstaw do kwestionowania prawa poszkodowanego do skorzystania z pojazdu zastępczego za cenę najmu wyższą od przeciętnych cen rynkowych. Powód stwierdził, że stosowane przez niego ceny, mając na względzie całokształt oferty, nie są wygórowane, a na pewno nie mogą być uznane za rażąco zawyżone.

W piśmie procesowym z dnia 22 października 2018 r. pozwany wnosił o odrzucenie pozwu na zasadzie art. 1099 § 1 k.p.c. w zw. z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz. U. UE L z dnia 20 grudnia 2012 r.), z uwagi na brak jurysdykcji krajowej w niniejszej sprawie.

W piśmie procesowym z dnia 25 października 2018 r. stanowiącym odpowiedź na powyższe pismo pozwanego, powód wskazał, że jurysdykcja krajowa w niniejszej sprawie wynika z art. 1103⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. oraz z art. 1103⁷ pkt 2 k.p.c., a ponadto z art. 7 pkt 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego, Rady UE nr 1215/2012 z dnia 12 grudnia 2012 r.

Postanowieniem z dnia 22 listopada 2018 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy, oddalił wniosek pozwanego o odrzucenie pozwu.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11 stycznia 2018 r. doszło do kolizji drogowej, w wyniku której został uszkodzony pojazd marki C. o numerze rej. (...) stanowiący własność J. K.. Sprawca zdarzenia był ubezpieczony z tytułu odpowiedzialności cywilnej w (...) z siedzibą w K..

Okoliczności bezsporne między stronami, nadto **dowód** : druk potwierdzenia okoliczności zdarzenia – k. 123 – 126 akt, zaświadczenie o kolizji drogowej – k. 149 akt

Poszkodowany J. K. w dniu 15 stycznia 2018 r. zawarł z (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w L. umowę najmu samochodu zastępczego marki T. (...) o nr rej. (...), w której przyjęto stawkę za jeden dzień najmu wynoszącą 195 zł netto. Umowa najmu została zawarta na czas określony, do dnia 22 stycznia 2018 r. W dniu 22 stycznia 2018 r. umowa została ponowiona do dnia 29 stycznia 2018 r.

Pojazd zastępczy został zwrócony powodowi w dniu 29 stycznia 2018 r.

Dowód: potwierdzenie zawarcia aneksów przedłużających umowę wynajmu samochodu – k. 35 akt, protokół odbioru pojazd – k. 36 akt, umowy najmu samochodu wraz z ogólnymi warunkami wynajmu – k. 37 - 39 akt

W dacie wynajęcia pojazdu zastępczego obowiązywał u powoda cennik, zgodnie z którym stawka za dobę najmu pojazdu zastępczego należącego do klasy „C” wynosiła 165 zł netto.

Dowód : cennik – k. 262 akt

Poszkodowany wynajął pojazd zastępczy od powodowej spółki, bowiem tę firmę polecił mu znajomy. Poszkodowany korzystał z pojazdu zastępczego w celu dojazdów do pracy. W okresie od 11 do 15 stycznia 2018 r. poszkodowany korzystał z pojazdu brata, jednak po tej dacie, brat nie mógł nadal użyczać pojazdu J. K..

Dowód: zeznania świadka J. K. – k. 206v - 207 akt

Poszkodowany nie otrzymał od ubezpieczyciela sprawcy kolizji propozycji wynajmu pojazdu zastępczego.

Okoliczność bezsporna, nadto **dowód** : oświadczenie – k. 41 akt

W dniu 29 stycznia 2018 r. powód wystawił w stosunku do poszkodowanego fakturę VAT nr (...) za łączny okres 14 dni najmu samochodu zastępczego, przyjmując stawkę za jeden dzień w wysokości 195 zł netto. Faktura opiewała na łączną kwotę 3.357,90 zł brutto.

Dowód: faktura VAT – k. 32 akt

W dniu 29 stycznia 2018 r. poszkodowany J. K. zawarł z powodem umowę cesji wierzytelności obejmującej roszczenie o odszkodowanie przysługujące cedentowi wobec (...) z tytułu niemożności korzystania przez cedenta z jego pojazdu oraz wynikających stąd kosztów wynajęcia przez cedenta pojazdu zastępczego.

Dowód: umowa cesji wierzytelności – k. 33 – 34 akt

W dniu 5 lutego 2018 r. w drodze wiadomości mailowej powód zgłosił pozwanemu szkodę z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego. Wniósł o przyznanie kwoty 3.357,90 zł.

Okoliczność bezsporna, nadto **dowód:** korespondencja e-mail – k. 31 akt

Na podstawie decyzji wydanej w dniu 16 sierpnia 2018 r. pozwany przyznał i wypłacił powodowi odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1.947,82 zł, dokonując weryfikacji stawki najmu do kwoty 139,13 zł brutto uznając za uzasadniony cały okres najmu.

Okoliczność bezsporna między stronami, nadto **dowód:** decyzja z dnia 16.08.2018 r. – k. 89 – 90 akt

Uszkodzony pojazd C. (...) należy do autosegmentu klasy „C”, podczas gdy wynajęty pojazd T. (...) należy do autosegmentu klasy „D”.

Pojazd wynajęty przez poszkodowanego przewyższał o jedną klasę segment pojazdu uszkodzonego, był o ok. 13 lat krócej eksploatowany, niż pojazd uszkodzony, zakresem wyposażenia nie wyróżniał się ponad wyposażenie pojazdu uszkodzonego, a wręcz wyposażenie to było uboższe, niż wyposażenie pojazdu uszkodzonego (nie posiadał haka holowniczego i instalacji gazowej).

Stawki najmu pojazdu zastępczego właściwe dla segmentu tożsamego z segmentem pojazdu uszkodzonego kształtowały pomiędzy 95 zł brutto a 245 zł brutto za dobę.

Stawki najmu pojazdu zastępczego właściwe dla segmentu tożsamego z segmentem pojazdu wynajętego kształtowały pomiędzy 192 zł brutto a 301 zł brutto za dobę.

Dowód: opinia pisemna biegłego sądowego R. J. wraz z załącznikiem – k. 229 - 237 akt, opinie uzupełniające – k. 267 – 268, 270, 286 akt

W dniu 6 lipca 2018 r. doszło do zmiany firmy powoda z (...) S.A. na (...) S.A.

Okoliczność bezsporna między stronami, nadto **dowód** : odpis pełny z Rejestru Przedsiębiorców KRS nr (...) – k. 110 – 114 akt

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, zeznania świadka J. K. oraz dowód z opinii biegłego sądowego.

W ocenie Sądu, nie było wątpliwości co do autentyczności przedkładanych przez strony dokumentów. Sąd miał także na uwadze, iż żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd co do zasady dał wiarę zeznaniom świadka J. K., uznając je szczere, spójne i logiczne. Sąd miał przy tym na uwadze, że świadek nie pamiętał wielu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, w związku z czym w tym zakresie Sąd nie rozpatrywał zeznań świadka pod kątem wiarygodności.

Sąd w całości zaaprobował opinie sporządzone przez biegłego sądowego R. J., a wśród nich pisemną opinię z dnia 23 marca 2019 r., która została częściowo zmodyfikowana w ustnej opinii uzupełniającej złożonej przez biegłego na rozprawie w dniu 10 czerwca 2019 r. Tak sformułowane przez biegłego stanowisko zostało przez niego podtrzymane następnie w kolejnej opinii uzupełniającej złożonej na rozprawie w dniu 8 lipca 2019 r. Wydane opinie zostały sporządzone w sposób rzetelny i pełny, na podstawie materiału dowodowego oraz wiedzy i doświadczenia biegłego. Wnioski opinii są logiczne i odpowiadają tezom dowodowym. Biegły, zgodnie z wydanym postanowieniem, ustalił, (1) czy wynajęty przez poszkodowanego pojazd (T. (...)) odpowiadał klasie, rocznikowi i wyposażeniu uszkodzonego pojazdu (C. (...)) oraz (2) średnie rynkowe stawki najmu pojazdu zastępczego odpowiadającego klasie, rocznikowi i wyposażeniu uszkodzonego pojazdu (C. (...)) oraz pojazdu wynajętego (T. (...)) na rynku lokalnym właściwym dla poszkodowanego. Podkreślenia jednak wymagało, że przy wydaniu rozstrzygnięcia w sprawie Sąd oparł się na wnioskach wynikających z opinii jedynie częściowo, a mianowicie co do klasy, do jakiej przynależały pojazdy uszkodzony i wynajęty, a to z przyczyn, o których będzie mowa poniżej.

Uznając, że wszystkie istotne dla rozpoznania sprawy okoliczności zostały już dostatecznie wykazane, Sąd pominął nierozpoznane wnioski dowodowe.

Sąd zważył, co następuje:

Przechodząc do rozważań merytorycznych w pierwszej kolejności podkreślić należało, iż poza sporem w sprawie pozostawał fakt odpowiedzialności pozwanego za szkodę powstałą w dniu 11 stycznia 2018 r. Uznał on bowiem roszczenie poszkodowanego, a następnie powoda, co do zasady.

Zgodnie z art. 509 § 1 i 2 k.c. w wyniku przelewu wierzytelności przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi, który w ten sposób zostaje wyłączony ze stosunku

zobowiązaniowego, jaki go wiązał z dłużnikiem. Przedmiotem przelewu jest natomiast wierzytelność tj. prawo podmiotowe wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia (art. 353 k.c.). W kwestii zaś zaistnienia rzeczoności prawa, zauważyć należało, iż Sąd w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w pełni podziela pogląd zaprezentowany w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 r. (sygn. III CZP 62/08), w którym Sąd ten twierdząco odpowiedział na pytanie czy "pojęcie szkody rzeczywistej (damnum emergens) w rozumieniu art. 361 § 1 KC obejmuje także niezaspokojone przez poszkodowanego zobowiązanie na rzecz osoby trzeciej?". Z powyższego wynika zaś wniosek, że faktyczne poniesienie kosztów pojazdu zastępczego nie jest warunkiem skutecznego domagania się zwrotu tych kosztów, które uzależnione jest jedynie od wykazania uszczerbku w majątku poszkodowanego w związku z korzystaniem z pojazdu zastępczego. W związku z tym koszty wynajmu samochodu zastępczego, choćby niepokryte bezpośrednio przez poszkodowanego, wchodzi w skład jego szkody, za którą odpowiedzialność ponosi m.in. ubezpieczyciel. Konsekwencją powyższego jest zaś to, iż mogą one być przedmiotem obrotu, w szczególności podlegać przeniesieniu w drodze cesji.

Zatem, mając na uwadze powyższe, w wyniku umowy przelewu wierzytelności z dnia 29 stycznia 2018 r. zawartej pomiędzy J. K. a powodem (a więc po zakończeniu okresu najmu pojazdu), ten ostatni wszedł we wszelkie prawa i obowiązki wynikające z tytułu odszkodowania dotyczącego zwrotu kosztów związanych z najmem pojazdu zastępczego, a wynikających ze zdarzenia z dnia 11 stycznia 2018 r.

W rozpatrywanej sprawie sporna natomiast była wyłącznie wysokość dobowej stawki najmu ponad kwotę uznaną przez ubezpieczyciela. Ubezpieczyciel uznał bowiem za uzasadniony okres najmu wynoszący 14 dni, co też skutkowało wydaniem w dniu 16 sierpnia 2018 r., a zatem już po wniesieniu pozwu w niniejszej sprawie, decyzji, na podstawie której pozwany przyznał i wypłacił powodowi odszkodowanie z tytułu kosztów najmu pojazdu zastępczego w kwocie 1.947,82 zł, dokonując weryfikacji stawki najmu z kwoty 239,85 zł brutto do kwoty 139,13 zł brutto.

Częściowe zaspokojenie przez pozwanego roszczenia skutkowało cofnięciem przez powoda pozwu co do kwoty 1.947,82 zł, co nastąpiło w piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2018 r.

Zgodnie z treścią przepisu art. 203 § 1 i 4 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozpoczęcia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Sąd może uznać za niedopuszczalne cofnięcie pozwu, zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia tylko wtedy, gdy okoliczności sprawy wskazują, że wymienione czynności są sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzają do obejścia prawa. Przepis art. 355 § 1 k.p.c. stanowi, że Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Mając na uwadze cofnięcie powództwa w zakresie kwoty 1.947,82 zł, Sąd umorzył postępowanie co do tej kwoty, o czym orzekł w punkcie II wyroku.

Przechodząc natomiast do merytorycznych rozważań nad zasadnością pozostałego żądania pozwu należało wskazać, że zgodnie z art. 822 k.c. przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na której rzecz została zawarta umowa ubezpieczenia.

W myśl natomiast art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli (Dz. U. z 2018 r., poz. 473 – tekst jedn. ze zm.) z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Stosownie zaś do art. 36 ust. 1 w/w ustawy odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej.

Powszechnie przyjmuje się, że w polskim systemie prawnym obowiązuje zasada pełnego odszkodowania. Zakres obowiązku naprawienia szkody normuje zaś w podstawowy sposób art. 361 k.c. Nakłada on co do zasady na zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedzialność ograniczoną normalnymi następstwami działania lub zaniechania, z którego szkoda wynika oraz stratami, które poszkodowany poniósł bądź (także) korzyściami, których w wyniku wyrządzenia szkody nie uzyskano.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2003 r., sygn. III CZP 32/03, OSNC 2004/4/51, którą kieruje się orzekający w niniejszej sprawie Sąd, „odszkodowanie przysługujące od ubezpieczyciela odpowiedzialności cywilnej za uszkodzenie pojazdu mechanicznego obejmuje niezbędne i ekonomicznie uzasadnione koszty naprawy pojazdu, ustalone według cen występujących na lokalnym rynku”.

Powyższe należało odnieść generalnie także do odszkodowania tytułem refundacji kosztów najmu pojazdu zastępczego.

Podkreślić należało, że zgodnie z uchwałą składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2011 r., sygn. III CZP 5/11 „Odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego niesłużącego do prowadzenia działalności gospodarczej obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego; nie jest ona uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej”.

Odnosząc się natomiast do granic odpowiedzialności ubezpieczyciela nie budziło wątpliwości, że chodzi tylko o refundację kosztów najmu za okres konieczny i niezbędny do naprawy samochodu, z uwzględnieniem rozsądnej proporcji pomiędzy korzyścią wierzyciela, a obciążeniem dłużnika.

Postulat pełnego odszkodowania przemawia więc za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych, potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek zniszczenia. Podkreślić należało, że nie wszystkie bowiem wydatki, pozostające w faktycznym związku przyczynowym z wypadkiem komunikacyjnym, powinny być refundowane przez ubezpieczyciela.

Aktualność nadal zachowuje obowiązek wierzyciela zmniejszania rozmiarów szkody (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 k.c.), mimo że doktryna i orzecznictwo sądowe znacznie go ograniczyły.

Faktem jest również to, że obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań zmierzających do zminimalizowania szkody, to jednak nieuzasadnione jest obciążenie poszkodowanego odpowiedzialnością za wybór serwisu samochodowego wynajmującego pojazdy zastępcze. Zgodnie z dominującym stanowiskiem judykatury (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r., sygn. I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwać zakładu naprawczego, który dokona naprawy uszkodzonego pojazdu po jak najniższej cenie. Odnosi się to również do wyboru zakładu zajmującego się wynajmowaniem pojazdów zastępczych, skoro koszty najmu pojazdu zastępczego stanowią część odszkodowania za szkodę komunikacyjną. Zgodnie z wynikającą z art. 361 § 2 k.c. zasadą pełnej kompensaty poniesionej szkody poszkodowany może domagać się odszkodowania obejmującego wszelkie celowe, ekonomicznie uzasadnione wydatki poniesione w celu przywrócenia stanu poprzedniego (tak Sąd Okręgowy w Krakowie w wyroku z dnia 23 lipca 2014 r., sygn. XII Ga 171/14).

Jeszcze raz należało podkreślić, że celowe i ekonomicznie uzasadnione są wyłączenie te wydatki na najem pojazdu zastępczego które zostały ustalone według cen występujących na lokalnym rynku.

W ocenie Sądu, w przedmiotowej sprawie bezspornie doszło do szkody w majątku poszkodowanego, wywołanej koniecznością wynajęcia samochodu zastępczego przez okres 14 dni, który – jak już wyżej wskazano – nie był między stronami kwestią sporną. Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego, poszkodowany J. K. był wprawdzie posiadaczem innego pojazdu osobowego, jednak z dwóch pojazdów znajdujących się w gospodarstwie domowym poszkodowanego korzystały łącznie cztery osoby. Poszkodowany zaś wykorzystywał uszkodzony pojazd w

celu dojazdów do pracy. Bez wątplenia, uzasadnione zatem było wynajęcie samochodu zastępczego, który umożliwiał wykorzystanie go w taki sposób, w jaki wykorzystywany pojazd uszkodzony.

W niniejszej sprawie należało mieć również na względzie to, że ubezpieczyciel nie przedstawił poszkodowanemu propozycji najmu pojazdu zastępczego, jak również nie wskazał na akceptowane przez siebie stawki najmu takiego pojazdu.

W ocenie Sądu więc, mając na uwadze wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego, wynajęcie przez poszkodowanego samochodu zastępczego od powodowej spółki, która została poszkodowanemu polecona przez jego znajomego i jako pierwsza złożyła mu ofertę najmu, należało uznać zatem za co do zasady uzasadnione i celowe.

Mając na uwadze to, iż pozwany kwestionował rynkowość stawki zastosowanej przez powoda w umowie z poszkodowanym, rozstrzygnięcie sprawy wymagało uzyskania wiadomości specjalnych. W związku z tym Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego R. J..

Sąd w pełni podzielił ustalenia biegłego, z których wynikało, że uszkodzony pojazd C. (...) należał do autosegmentu klasy „C”, podczas gdy wynajęty pojazd T. (...) do autosegmentu klasy „D”. Tych ustaleń biegłego nie kwestionowała również żadna ze stron. Podkreślenia w tym miejscu wymagało, iż powszechnie przyjmuje się, iż wynajęcie pojazdu klasy wyższej i domaganie się w związku z tym wyższych kosztów za najem pojazdu zastępczego, należy ocenić jako nieuzasadnione zwiększenie rozmiaru szkody. Fakt powyższy świadczył nadto o nieprzestrzeganiu przez poszkodowanego i powoda zasady minimalizacji rozmiarów szkody. Wskazuje to również na częściowe rozerwanie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy rzeczywistą koniecznością korzystania z pojazdu zastępczego a zawyżoną, ekonomicznie nieuzasadnioną stawką najmu.

Tym samym, mając powyższe na uwadze, w celu ustalenia uzasadnionych kosztów najmu, należało odnieść się do stawek najmu mających zastosowanie w przypadku pojazdów należących do tej samej klasy, co pojazd uszkodzony, w tym przypadku do pojazdów klasy „C”.

Dokonując ustaleń w tym zakresie, w ocenie Sądu brak było jednak podstaw do podzielenia stanowiska pozwanego co do tego, iż miarodajnym w tym przypadku winna być stawka średnia, funkcjonująca na rynku lokalnym dla poszkodowanego. Powyższe punkt widzenia całkowicie pomija bowiem okoliczności mające miejsce w konkretnym, rozpatrywanym w niniejszej sprawie przypadku, a mianowicie to, iż poszkodowany dokonał wyboru podmiotu, z którego usług chciałby skorzystać, do czego, jak zostało omówione wcześniej, miał pełne prawo. Oczywiście, jak podkreślono wyżej, ostateczna decyzja co do rodzaju wynajętego pojazdu okazała się o tyle błędna, iż przewyższała segment pojazdu uszkodzonego i nie mogła tym samym stać się podstawą ustaleń, nawet gdyby przyjęta stawka mieściła się w zakresie stawek dla klasy właściwej. W tym bowiem zakresie znaczenie ma rodzaj wynajętego pojazdu, który winien co najwyżej odpowiadać samochodowi uszkodzonemu. To jednak, niekwestionowane naruszenie obowiązku minimalizacji szkody, nie powodowało, iż należało całkowicie pominąć okoliczność współpracy poszkodowanego z podmiotem wynajmującym i przyjąć stawkę mającą postać średniej arytmetycznej. W ocenie Sądu wymagało to ustalenia, czy a jeżeli tak to jaka stawka funkcjonowała u rzeczonoego podmiotu w przypadku prawidłowego wyboru segmentu pojazdu i to na podstawie tych danych oparcie oceny co do uzasadnionej stawki dobowej. Można bowiem z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością przyjąć, iż również w takim przypadku (wydanie auta odpowiedniej klasy do pojazdu uszkodzonego) poszkodowany skorzystałby z oferty powoda – został on bowiem mu polecony przez znajomego.

Mając powyższe na uwadze w toku postępowania ustalono, iż dla pojazdów segmentu „C”, na dzień zawarcia umowy najmu, obowiązywała stawka w wysokości 165 zł netto (202,95 zł brutto). Jak zaś wynikało z opinii biegłego, mieściła się ona w granicach stawek funkcjonujących na rynku lokalnym dla poszkodowanego. W tym miejscu, odnosząc się do zastrzeżeń pozwanego należało podkreślić, iż sam fakt, iż znajdowała się ona w górnej części nie mógł stanowić przeszkody do uznania ją za uzasadnioną w okolicznościach niniejszej sprawy. Jak bowiem podkreślono już wyżej – poszkodowany nie ma obowiązku poszukiwania podmiotu oferującego stawki najniższe czy też średnie. W przypadku braku aktywności ze strony ubezpieczyciela ma on prawo do wyboru takiego podmiotu, który będzie spełniał jego

oczekiwania, a którego oferta będzie spełniała postulat rynkowości. Skoro zaś, jak wykazał biegły, występują podmioty na lokalnym rynku stosujące wyższe stawki niż ta wynikająca z warunków powoda, to nie można zarzucać w tym zakresie przekroczenie zasady minimalizacji szkody. W tym miejscu należało natomiast jeszcze raz podkreślić, iż przyjmowanie stawek średnich jest nie tylko praktyką oderwaną od faktycznie zaistniałych okoliczności, ale nierzadko obciążoną błędem z uwagi na bardzo dużą zmienność danych wpływających na jej ustalenie.

Mając wszystko powyższe na uwadze, przyjmując za przedłożonym do akt cennikiem, iż uzasadniona stawka dobową winna wynosić 165 zł netto, celowe i ekonomiczne koszty najmu pojazdu zastępczego powstałe w związku ze zdarzeniem z dnia 11 stycznia 2018 r. wynosiły łącznie 2.841,30 zł brutto (14 x 165 zł netto + VAT).

Skoro zaś należne odszkodowanie wynosiło 2.841,30 zł, to odejmując od tej wartości kwotę wypłaconego już przez ubezpieczyciela odszkodowania, która to była bezsporna (1.947,82 zł), Sąd podstawie art. 822 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz powoda dalszą kwotę 893,48 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 8 marca 2018 r. do dnia zapłaty.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o art. 481 § 1 k.c. i mając na uwadze treść art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Powyższe zasądzono od 8 marca 2018 roku do dnia zapłaty. Sąd zważył, iż zgłoszenie szkody ubezpieczycielowi w zakresie zwrotu kosztów najmu pojazdu zastępczego nastąpiło w dniu 5 lutego 2018 roku. W związku z powyższym, 30 – dniowy termin na ustosunkowanie się do żądania powoda upłynął w dniu 7 marca 2018 r., a zatem odsetki należne są powodowi od 8 marca 2018 r.

W punkcie III wyroku Sąd oddalił powództwo w części, w której żądanie powoda o zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego wykraczało ponad koszty najmu ustalone przez Sąd wraz z odsetkami od przedmiotowej kwoty.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. W pierwszej kolejności wypadało wskazać, iż co do zasady, powoda, w sytuacji cofnięcia pozwu, należy uznawać za stronę przegrywającą proces w rozumieniu przepisów art. 98 k.p.c. Istnieje jednak odstępstwo od tej zasady, w sytuacji, gdy wytoczenie powództwa było konieczne dla dochodzenia roszczeń, a cofnięcie jest konsekwencją zaspokojenia roszczenia przez pozwanego w toku procesu. W takiej sytuacji, to pozwanego należy uznać za przegrywającego proces i obowiązane do zwrotu przeciwnikowi kosztów procesu w cofniętej części.

W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, iż to cofnięcie pozwu wynikało z aktywności pozwanego mającej miejsce już po wytoczeniu powództwa (pозew wniesiony w dniu 20 kwietnia 2018 r.). Tym samym, w zakresie w jakim Sąd umorzył postępowanie w wyniku cofnięcia pozwu, to powoda należało uznać za stronę wygrywającą. Mając na uwadze powyższe, w połączeniu z kwotą zasądzoną w punkcie I wyroku, powód wygrał niniejszą sprawę w 85%.

Koszty, jakie poniósł powód to 1.036 złotych, w tym 119 zł tytułem opłaty od pozwu (70 zł od niecofniętej części oraz 49 zł tytułem połowy opłaty od części cofniętej), kwota 900 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalonego w oparciu o § 2 punkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz.265) i kwota 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Z kolei koszty poniesione przez pozwanego to 1.417 złotych, a w tym opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 900 zł (§ 2 pkt 3 ww. rozporządzenia) oraz kwota 500 zł tytułem wykorzystanej zaliczki na poczet opinii biegłego.

Powód wygrał proces w 85% i należało się mu od pozwanego tyleż procent poniesionych kosztów tj. 880,60 zł (85% x 1.036 zł), zaś pozwanemu od powoda należała się tytułem kosztów kwota 212,55 zł (15% z 1.417 zł). Różnica wynosiła 668,05 i została zasądzona od pozwanego na rzecz powoda (punkt IV wyroku).

Sąd miał na uwadze również to, że wynagrodzenie przyznane biegłemu do dnia wydania wyroku wyniosło w sprawie 679,98 złotych, a pozwany uiszczył zaliczkę tylko w kwocie 500 złotych. Niepokryty przez zaliczkę pozostał więc wydatek

w kwocie 179,98 złotych. Powyższą kwotę – na mocy art. 83 ust. 1 w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r. poz. 623) – Sąd zasądził od stron w takim stosunku, w jakim zobowiązane one były ponieść koszty procesu. Od strony pozwanej zasądzono więc 152,98 zł (85% z 179,98 zł), a od powoda 27 zł (15% z 179,98 zł) – punkty V i VI wyroku.

Na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd zwrócił powodowi kwotę 49 zł tytułem zwrotu połowy opłaty od cofniętej części powództwa ($1/2 \times 5\%$ z 1.947,82 zł).

Asesor sądowy Przemysław Kociński